

Еволюція

Антикорупційного Комплаєнсу державного підприємства
«Адміністрація морських портів України»

Доповідач: Москаль Даниїл

2019 рік

**3 липня 2017 року запроваджується
Антикорупційна комплаєнс-політика ДП «АМПУ»
(далі -Комплаєнс)**

тобто система заходів, що застосовується на підприємстві з метою запобігання вчинення працівниками корупційних чи пов'язаних з ними правопорушень, а також з метою забезпечення відповідності діяльності підприємства вимогам антикорупційного законодавства та антикорупційної програми.

Компоненти Комплаєнсу

зацікавленість та особистий приклад вищого керівництва у впровадженні Політики;

антикорупційна програма і особа, відповідальна за її реалізацію у апараті управління та філіях підприємства (далі - Уповноважений);

чіткі і доступні нормативні документи, що обмежують вчинення корупційних чи пов'язаних з ними правопорушень;

виявлення ознак готування/вчинення корупційних або пов'язаних з ними правопорушень та захист викривачів;

детальні процедури для мінімізації окремих ризиків;

запобігання й врегулювання конфлікту інтересів та щорічне добровільне заповнення до 01 квітня посадовими особами, які задіяні в бізнес-процесах, пов'язаних з корупційними ризиками, Декларації щодо конфлікту інтересів, за встановленою формою;

подання посадовими особами ДП декларацій, їх перевірка Уповноваженим та відповідне інформування Національного агентства з питань запобігання корупції, згідно з вимогами Закону України «Про запобігання корупції»;

виявлення ознак готування/вчинення корупційних або пов'язаних з ними правопорушень та захист викривачів;

реагування керівництва на порушення підлеглими вимог Закону України «Про запобігання корупції».



Березень 2015 – Липень 2017 років

розробка та декларативне затвердження Антикорупційної програми;



відсутня зацікавленість та особистий приклад вищого керівництва у її впроваджені;

не призначені у апараті управління та філіях підприємства Уповноважені;

не розроблені чіткі і доступні нормативні документи й детальні процедури по окремим ризикам та які обмежують можливість вчинення корупційних чи пов'язаних з ними правопорушень;

не здійснюється оцінка корупційних ризиків, антикорупційна перевірка внутрішніх офіційних документів та ділових партнерів ДП.

Зацікавленість та особистий приклад вищого керівництва ДП у їх впроваджені

Створена постійно діюча Комісія з оцінки корупційних ризиків, здійснена комісійна внутрішня оцінка корупційних ризиків та складений відповідний звіт Комісії

З урахуванням Типової антикорупційної програми юридичної особи, затвердженої рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 02.03.2017 розроблена, обговорена з трудовим колективом, затверджена та введена в дію нова Антикорупційна програма ДП «АМПУ»

Наказом в.о Голови ДП «АМПУ» Вецкаганс Р. у апараті управління та філіях підприємства призначені Уповноважені

Розпочата розробка детальних процедур для мінімізації окремих ризиків

Липень 2017 – Липень 2018 років

Початок фактичного запровадження антикорупційних стандартів спрямованих на забезпечення прозорості й відкритості в державному управлінні



Члени тендерних комітетів ДП письмово попереджені про встановлену відповідальність за порушення під час здійснення процедур закупівель товарів, робіт, послуг

Передбачена підконтрольність й підзвітність Уповноважених філій - Голові ДП «АМПУ» через Уповноваженого апарату управління ДП «АМПУ», який здійснює загальні контрольні - наглядові функції та підготовку зведеного звіту підприємства, згідно Антикорупційної програми.

Визначний й затверджений перелік посадових осіб ДП – суб'єктів декларування

Запроваджене проведення Уповноваженими антикорупційних перевірок внутрішніх офіційних документів та ділових партнерів

На виконання вимог ст. 62 Закону України «Про запобігання корупції» текст Антикорупційної програми та процедур розміщений для постійного відкритого доступу на офіційному веб-сайті ДП

Проведено анонімне анкетування працівників з питань Комплаєнсу та тестування посадових осіб ДП на наявність конфлікту інтересів

Липень 2018 року – теперішній час

Наступний етап запровадження антикорупційних стандартів спрямованих на забезпечення прозорості й відкритості в державному управлінні

Продовжена розробка детальних процедур для мінімізації окремих ризиків

Проведені перевірки й розслідування у більшості філій підприємства («Ольвія», Чорноморська, Білгород-Дністровська, Одеська, Миколаївська, Херсонська, Ренійська), згідно наказів від 13.06.2018 №130, від 26.06.2018 №141, 05.09.2018 №223.

У новому складі створена постійно діюча Комісія з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми ДП



Здійснена комісійна внутрішня оцінка корупційних ризиків, складений звіт Комісії, розроблена, обговорена з трудовим колективом, затверджена та схвалена Міністерством інфраструктури України нова редакція Антикорупційної програми ДП «АМПУ»

Визначені не лише внутрішні й зовнішні корупційні ризики, а й заходи щодо їх усунення (мінімізації), відповідальні за їх впровадження особи (структурні підрозділи) та план впровадження заходів щодо усунення корупційних ризиків у апараті управління в цілому та філіях окремо. Заплановані заходи впроваджуються в повному обсязі.

З початку 2019 року розпочате впровадження інтегрованої системи якості менеджменту та протидії корупції, відповідно до вимог міжнародних стандартів ISO 9001:2015, ISO 37001:2016 «Anti-bribery management systems — Requirements with guidance for use»

Проведено анонімне анкетування працівників з питань Комплаєнсу та тестування посадових осіб ДП на наявність конфлікту інтересів

У квітні 2019 року початок роботи управління з питань запобігання та виявлення корупції апарату управління ДП «АМПУ» (далі - Управління)

Визначний й затверджений перелік посадових осіб, задіяних в бізнес-процесах, пов'язаних з підвищеним рівнем корупційних ризиків



Першими в галузі розпочата зовнішня оцінка корупційних ризиків у діяльності ДП незалежними фахівцями та участь у ній запропонована громадськості через ЗМІ

На корпоративному порталі ДП «АМПУ» створена «База антикорупційних знань», в якій у папках «Накази і процедури»; «Методичні рекомендації, методології»; «Роз'яснення НАЗК» розміщуються відповідні актуальні сканкопії та мережеві посилання

Розроблені процедури відкритого добору (конкурсного відбору) кадровими комітетом і призначення кандидатів на керівні посади

ЧИННІ АНТИКОРУПЦІЙНІ СТАНДАРТИ ДП

Антикорупційна комплаєнс – політика ДП «АМПУ», затверджена наказом ДП «АМПУ» від 05.04.2019 № 49/10

Положення про постійно діючу Комісію з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми ДП «Адміністрація морських портів України», затверджене наказом ДП «АМПУ» від 20.08.2018 № 209 (зі змінами)

Розпорядження В.о Голови ДП «АМПУ» Вецкаганс Р. від 25.06.2018 №35 «Щодо застосування антикорупційного застереження при укладанні договорів»

Антикорупційна програма ДП «АМПУ», затверджена наказом ДП «АМПУ» від 11.01.2019 № 7/10

Порядок проведення антикорупційних внутрішніх службових розслідувань та перевірок в ДП «АМПУ», затверджений наказом ДП від 13.06.2018 №130 «Про нормативне забезпечення антикорупційної діяльності у ДП «АМПУ» (зі змінами)

Затверджені наказом ДП від 27.10.2017 №313 «Про нормативне забезпечення антикорупційної діяльності у ДП «АМПУ» (зі змінами):

- Положення про проведення антикорупційної перевірки ділових партнерів ДП «АМПУ»;
- Порядок проведення антикорупційної перевірки внутрішніх офіційних документів апарату управління та філії ДП «АМПУ»;
- Порядок інформування безпосереднього керівника про пропозицію подарунка та/або конфлікт інтересів посадовими особами апарату управління та філій ДП «АМПУ».

Методологія проведення антикорупційної перевірки ділового партнера та/або проектів внутрішніх офіційних документів апарату управління та філії ДП «АМПУ», після схвалення Комісією затверджена 27.06.2019 начальником Управління

Методологія самооцінки ефективності виконання антикорупційної програми ДП «АМПУ», після схвалення Комісією затверджена 27.06.2019 начальником Управління.

СХВАЛЕНІ Й ВВЕДЕНІ ДІЮ

(наказом В.о Голови ДП Вецкаганс Р. від 27.10.2017 №313)

1. Методичні рекомендації щодо виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у посадових осіб ДП «АМПУ».
2. Пам'ятка суб'єктам декларування апарату управління та філій ДП «АМПУ» про вимоги фінансового контролю.
3. Роз'яснення щодо гарантій державного захисту особи, яка повідомила про факти корупції.

РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ДП У СФЕРІ КОМПЛАЄНСУ



Уповноважені апарату управління та філій ДП

відповідають за:

- впровадження й реалізацію Комплаєнсу, вжиття заходів із запобігання і виявлення порушень вимог Закону України «Про запобігання корупції», корупційних й пов'язаних з корупцією правопорушень у структурних і відокремлених підрозділах підприємства.



Підрозділ економічної безпеки апарату управління ДП «АМПУ»

здійснює:

- перевірку вартості предмета закупівлі (на стадії формування очікуваної вартості), якості складання кошторисної документації, обґрунтованості вибору ділових партнерів, відповідності наведених цін середньо ринковим;
- аналіз наявної інформації на предмет відповідності потенційного ділового партнера критерію економічної надійності й платоспроможності;
- проведення цільових перевірок фактичного виконання робіт і надання послуг діловими партнерами;
- контроль взаємодії філій з банками та кредитно-фінансовими установами;
- вивчення причин несвоєчасних розрахунків ділових партнерів з метою недопущення нанесення шкоди ДП «АМПУ».



Уповноважені внутрішньої безпеки апарату управління ДП «АМПУ»

здійснює:

- заходи щодо виявлення і припинення зловживань і розкрадань ресурсів підприємства, недопущення розголошення працівниками комерційної, конфіденційної інформації ДП «АМПУ» та їх втягування у протиправну діяльність;
- контроль й координація здійснення охоронної діяльності у філіях і портах, забезпечення належного збереження, обліку, ефективного і раціонального використання працівниками робочого часу, транспортних засобів, спеціальної й офісної техніки, палива, мастильних матеріалів, грошових коштів/майна виданих у підзвіт тощо.



Підрозділи з кадрових питань апарату управління та філії ДП «АМПУ»

відповідають за забезпечення якісного добору працівників, навчання, розстановки і атестації кадрів, з урахуванням:

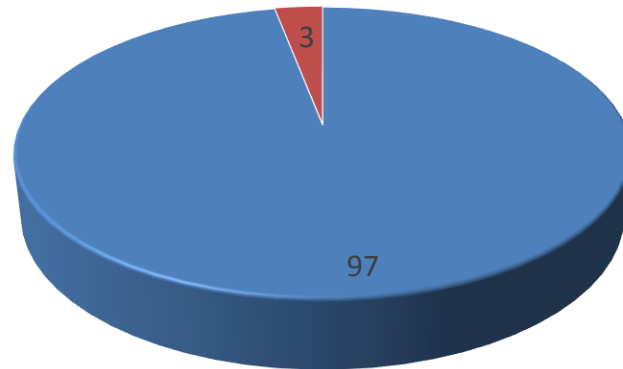
- їх компетентності та відповідності кваліфікаційним вимогам;
- обмежень роботи близьких осіб в умовах прямого підпорядкування за наявності ознак можливого конфлікту інтересів;
- даних Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

РЕЗУЛЬТАТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛАЄНСУ у 2017-2018 роках

У 2018 році на виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції» задекларували свої доходи та витрати за 2017 рік 1703 працюючих та звільнених посадових осіб (у 2017 - 1593), що становить майже 97% від їх загальної кількості (у 2017 - 98%).

Подано декларації: «від кандидата» - 99, «після звільнення» - 120, «перед звільненням» - 147.

Співвідношення кількості подання та неподання електронних декларацій на підприємстві



Задекларовано Не задекларовано

На виконання ч. 2 ст. 49 (Встановлення своєчасності подання декларацій) Закону України «Про запобігання корупції» Уповноваженими у 2018 році до Національного агентства з питань запобігання корупції направлено 135 (а у 2017 - 121) повідомлень щодо виявлення фактів неподання/несвоєчасного подання е-декларацій.

Кількість посадових осіб - суб'єктів декларування Підприємства



УПОВНОВАЖЕНИМИ апарату управління та філій ДП у 2017 році проведено



55 службових розслідувань/ перевірок (без врахування перевірок ділових партнерів, матеріалів - обґрунтувань закупівель та фактів подання декларацій);



1194 консультації з питань декларування;



1493 перевірки ділових партнерів;



330 вступних інструктажів.

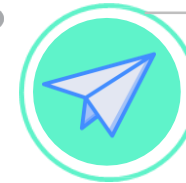
УПОВНОВАЖЕНИМИ апарату управління та філій ДП у 2018 році проведено



проведено 24/7 службових розслідувань/перевірок (без врахування перевірок ділових партнерів, матеріалів - обґрунтувань закупівель та фактів подання декларацій);



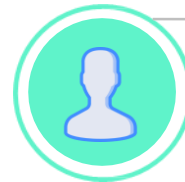
за результатами службових розслідувань/ перевірок притягнуто 14 осіб до дисциплінарної відповідальності;



стосовно 4 осіб направлено інформацію до правоохоронних органів (у 2017 - 18);



зібрано матеріалів по яким правоохоронними органами стосовно 3 працівників ДП (в тому числі колишніх) складено адміністративні протоколи (у 2017 - 11), ухвалено 3 рішення суду про притягнення особи до відповідальності, яке набрало законної сили;



проведено 2879 перевірки ділових партнерів, 48 письмово не погоджено (надано рекомендацій);



проведено 1421 консультації з питань декларування, 407 вступних інструктажів, 1659 анонімних анкетувань й 1853 тестувань на виявлення конфлікту інтересів.

РЕЗУЛЬТАТИ АНОНІМНОГО АНКЕТУВАННЯ ПРАВИВНИКІВ

1. Позитивне ставлення до можливості зменшення корупції в ДП.
2. Ріст усвідомлення працівниками потреби у здійсненні антикорупційних заходів в ДП й готовність більшості повідомити безпосереднього керівника про можливе вчинення корупційного правопорушення у разі його виявлення.
3. Обізнаність про осіб, відповідальних за виявлення й запобігання корупції у ДП й достатність інформаційно - роз'яснювальних заходів щодо змісту норм антикорупційного законодавства, які здійснюються у ДП.
4. Позитивне ставлення більшості опитаних до «викривачів» й готовність повідомити свого безпосереднього керівника про можливе вчинення корупційного чи пов'язаного з корупцією правопорушення посадовою особою ДП, про яке їм стало відомо.



РЕЗУЛЬТАТИ АНОНІМНОГО АНКЕТУВАННЯ ПРАВІВНИКІВ



Поряд з цим переважна більшість опитаних вважає, що:

1. Рівень корупції в ДП, як і у державі в цілому не став суттєво меншим.
2. Діюча система антикорупційних заходів у ДП не достатня та потребує удосконалення.
3. Основними причинами корупції в ДП є можливість одноособового прийняття рішення та відсутність суворого покарання (відповідальності за вчинення порушень) для працівників.
4. Закупівлі товарів, робіт і послуг є найбільш корумпованою сферою діяльності ДП;
5. Для зменшення корупції в ДП потрібно продовжувати удосконалення процедур прийняття рішень та чинних процедур, положень, порядків, інструкцій.

АНТИКОРУПЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ ДП НА 2019 – 2020 РІК

1. Чергове проведення оцінки корупційних ризиків, вдосконалення організаційної структури й забезпечення незалежності Уповноважених філій ДП.
2. Партнерство та участь у роботі Всеукраїнської мережі доброчесності та Комплаєнсу
3. Забезпечення онлайн звітування в системі єдиного документообігу АМПУ про виконання превентивних антикорупційних заходів, централізованого електронного обліку, моніторингу і визначення сфер діяльності підприємства з підвищеними корупційними ризиками.
4. Проведення інтерактивних опитувань (в т.ч. анонімних) на корпоративному порталі та веб-сайті ДП для вивчення ставлення респондентів до антикорупційної політики підприємства (у порівнянні з попередніми роками) та врахування під час оцінки корупційних ризиків, вдосконаленні планів роботи та інших розпорядчих документів підприємства.
5. Підготовка до сертифікації системи управління протидією корупції, згідно вимог міжнародного стандарту ISO 37001:2016 «Anti-bribery management systems — Requirements with guidance for use».

